Europos Parlamentas
2019-2024

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2023/2172(DEC)

24.1.2024

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto

pateikta Biudžeto kontrolės komitetui

dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo
(2023/2172(DEC))

Nuomonės referentas: Tomáš Zdechovský

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto kontrolės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. teigiamai vertina tai, kad Audito Rūmai pareiškė, jog Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (toliau – „FRONTEX“ arba „Agentūra“) 2022 finansinių metų finansinėse ataskaitose atspindimos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos;

2. primena savo ankstesnes rezoliucijas dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, kuriose nustatyta trūkumų, susijusių su pagrindinių teisių sistema, skaidrumu, duomenų apsauga ir valdymo kultūra, dėl kurių Parlamentas atsisakė patvirtinti Agentūros 2020 m. biudžetą; palankiai vertina bendradarbiavimą su biudžeto įvykdymą tvirtinančia institucija; atkreipia dėmesį į pažangą, kurią padarė laikinoji ir nauja vadovybė, atsižvelgdama į rekomendacijas, kuriomis siekiama užtikrinti FRONTEX veiklos tęstinumą, priežiūrą ir atskaitomybę; ragina naująją vadovybę toliau vykdyti esminę Agentūros organizacinės kultūros reformą ir apie pažangą periodiškai pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai;

3. pabrėžia stiprios, veiksmingos ir gerai funkcionuojančios FRONTEX, galinčios padėti valstybėms narėms efektyviai valdyti bendras Sąjungos išorės sienas ir užtikrinti integruotą sienų valdymą visapusiškai laikantis pagrindinių teisių, svarbą;

4. atkreipia dėmesį į greitą FRONTEX atsaką ir paramą, teikiamą valstybėms narėms siekiant šalinti Rusijos invazijos į Ukrainą padarinius; palankiai vertina tai, kad prie rytinės ES sienos nuo Suomijos iki Rumunijos buvo dislokuota apie 500 nuolatinio korpuso pareigūnų, įskaitant daugiau kaip 350 pareigūnų, dirbančių prie ES ir Ukrainos sienų; ; pripažįsta, kad centrinis Vidužemio jūros regionas tebėra pagrindinis migracijos į ES maršrutas; pažymi, kad ES ir valstybės narės turi skirti pakankamai išteklių ir numatyti procedūras, kad būtų galima prisidėti prie gyvybių išsaugojimo, kartu taip pat laikantis Paieškos ir gelbėjimo konvencijos, kad migrantai nebūtų išlaipinami nesaugiuose uostuose;

5. pažymi, kad 2022 m. FRONTEX padėjo valstybėms narėms dislokuoti daugiau kaip 617 tūkst. nuolatinio korpuso pareigūnų darbo dienų, daugiau kaip 111 tūkst. jūrų, oro ir sausumos išteklių eksploatavimo dienų per 20 operacijų, įskaitant 102 naujas operatyvinės veiklos vykdymo vietas; be to, pažymi, kad smarkiai padidėjo valstybėms narėms teikiama FRONTEX parama veiksmingam 24 868 neteisėtai atvykusių trečiųjų šalių piliečių grąžinimui; palankiai vertina FRONTEX darbuotojų dislokavimą ir pagalbą Moldovos Respublikoje po to, kai buvo pasirašytas ES ir Moldovos susitarimas dėl bendradarbiavimo sienų valdymo klausimais;

6. pabrėžia, kad FRONTEX yra didžiausia ES agentūra, kurios biudžetas pastaraisiais metais buvo gerokai padidintas, atsižvelgiant į jos naujas pareigas; primena, kad 2023 m. ES jai skyrė 788 mln. EUR, o 2022 m. – 704 mln. EUR; primena, kad FRONTEX 2019 m. suteikus naujus įgaliojimus buvo padidintas darbuotojų skaičius ir techninės įrangos apimtis; pažymi, kad, atsižvelgiant į sudėtingą geopolitinę padėtį, kurią paaštrino neišprovokuota Rusijos agresija prieš Ukrainą, FRONTEX svarba

remiant valstybes nares gerokai padidėjo ir turi būti toliau dedamos pastangos žmogiškųjų ir materialinių išteklių srityse; pabrėžia, kad kartu su tokiu Agentūros pareigų ir biudžeto didinimu turi būti atitinkamai padidinta atskaitomybė, skaidrumas ir sustiprinta kontrolė, ar Agentūra laikosi Sąjungos teisės;

7. palankiai vertina tai, kad FRONTEX 2022 m. biudžeto įgyvendinimo lygis – 99,4 proc., ir tai rodo, kad įdiegtos vidaus kontrolės priemonės yra veiksmingos ir efektyvios, ir kad biudžeto valdymas buvo reikšmingai pagerintas; palankiai vertina tai, kad buvo imtasi priemonių ir padaryta pažanga siekiant atsižvelgti į kai kurias pastabas; vis dėlto pažymi, kad vis dar neatsižvelgta į daugybę ankstesnių metų Audito Rūmų pastabų, be kita ko, dėl daugybės perkėlimų ir anuliavimų, taip pat mokėjimų proceso vykdymo vėlavimų ir anuliavimų; atkreipia dėmesį į dvi pastabas dėl viešųjų pirkimų, į kurias reikėtų atsižvelgti siekiant išvengti viešųjų pirkimų sutarčių įgyvendinimo pažeidimų, FRONTEX mokėjimų vėlavimo ir rizikos mažinimo priemonių, skirtų galimam interesų konfliktui įdarbinimo srityje spręsti, nebuvimo; primena, kad dėl trūkumų gali kilti pavojus FRONTEX reputacijai ir teisinė rizika;

8. palankiai vertina tai, kad per pastaruosius dvejus metus įvyko dideli pokyčiai Agentūros vadovybėje, įskaitant naują pagrindinių teisių pareigūno pavaduotoją, naują Valdančiosios tarybos pirmininką, du naujus vykdomojo direktoriaus pavaduotojus ir naujo vykdomojo direktoriaus paskyrimą; atkreipia dėmesį į tai, kad kartu su nacionalinėmis valdžios institucijomis parengti veiksmų planai, kuriais siekiama ištaisyti praeities ir dabarties klaidas; taip pat palankiai vertina veiksmus, kurių ėmėsi FRONTEX, kad būtų pradėta pertvarka ir pagerinta valdymo kultūra bei skatinama darbuotojų gerovė; ragina naująją vadovybę imtis reformų, kurių labiausiai reikia pagrindinių teisių, skaidrumo ir vidaus procedūrų veiksmingumo srityse, ir didinti atskaitomybę Parlamentui ir Tarybai pagal taikomą teisinę sistemą;

9. palankiai vertina Pagrindinių teisių biuro stiprinimą, pagrindinių teisių ryšių punktų tinklo kūrimą visuose jo subjektuose, siekiant plėtoti pagrindinių teisių srities žinias visose veiklos srityse, taip pat pagrindinių teisių veiksmų planą; primena, kad iš 87 veiksmų plane numatytų veiksmų, kuriais siekiama suvienodinti pagrindines teises vykdant visą Agentūros veiklą, aštuoni veiksmai buvo visiškai įgyvendinti; 56 veiksmai buvo įgyvendinti ir buvo vykdomi (įgyvendinami sistemiškai ir etapais); 17 veiksmų buvo įgyvendinti iš dalies ir du veiksmai buvo atidėti;

10. pažymi, kad, remiantis rekomendacijomis dėl veiksmingos sienų apsaugos agentūros, kuri laikytųsi pagrindinių teisių, siekiant pagerinti visos Agentūros veiklos atskaitomybę, tvarkingumą ir teisėtumą, buvo dar įdarbinti 22 išorės pagrindinių teisių stebėtojai; primena, kad visi pagrindinių teisių stebėtojai turėtų taikant atitinkamas procedūras būti kuo greičiau įdarbinti AD lygmeniu; atkreipia dėmesį į tai, kad, remiantis atnaujintais Agentūros įgaliojimais, pagrindinių teisių stebėtojų skaičius turėtų toliau didėti; palankiai vertina tai, kad Pagrindinių teisių biuro pareigūnai buvo dislokuoti 1 183 dienas ir aplankė 50 šalių – palyginti su ankstesniais metais, tai daug daugiau;

11. primena, kad FRONTEX ir atitinkamos valstybių narių įstaigos yra pagrindinis garantas, užtikrinantis, kad Europos išorės sienos būtų stiprios ir apsaugotos ir kartu būtų laikomasi pagrindinių teisių ir tarptautinių apsaugos įsipareigojimų; pažymi, kad

pagrindinių teisių pareigūnas savo 2022 m. rugsėjo 1 d. nuomonėje padarė išvadą, kad buvo pasiektas lygis, kai tenkinamos FRONTEX reglamento 46 straipsnio taikymo sąlygos; taip pat pažymi, kad Agentūros pagrindinių teisių darbo grupė pagal 46 straipsnį paskelbė keletą rekomendacijų dėl pagrindinių teisių Graikijoje, iš kurių keturios buvo visiškai įgyvendintos 2023 m. spalio mėn.; pažymi, kad Agentūros darbo grupė ketina stebėti tolesnę pažangą ir kad rekomenduojamos priemonės ir toliau taikomos; ragina prioritetine tvarka visapusiškai įgyvendinti visas rekomendacijas ir ragina FRONTEX toliau informuoti Parlamentą apie padarytą pažangą;

12. atkreipia dėmesį į FRONTEX skaidrumo ir tikrinimo priemones, t. y. jos Parlamentui ir Tarybai teikiamą veiklos apžvalgą naudojant naują ataskaitų teikimo priemonę, vadinamą suvestine (angl. *dashboard*); ragina Valdančiosios tarybos pirmininkus toliau kviesti Parlamento stebėtojus į savo posėdžius ir apsvarstyti galimybę juos kviesti į visų darbotvarkės klausimų svarstymus, įskaitant uždaruose posėdžiuose svarstomus punktus, ir toliau be išimčių ir, jei manoma, kad būtina, konfidencialiai teikti visus patvirtinamuosius dokumentus.

13, primena Ombudsmenės rekomendacijas byloje OI/4/2021/MHZ, kad FRONTEX turėtų užtikrinti proaktyvesnį požiūrį į skaidrumą, kad būtų užtikrinta didesnė atskaitomybė už savo operacijas, ir Ombudsmeno rekomendacijas byloje OI/4/2022/PB, susijusias su Agentūros praktika svarstant prašymus dėl galimybės susipažinti su dokumentais; atkreipia dėmesį, kad buvo parengtas ir yra nuolat įgyvendinamas išsamus veiksmų planas, kuriuo siekiama atsižvelgti į 2020 ir 2021 m. Europos ombudsmenės FRONTEX pateiktas rekomendacijas dėl Agentūros skundų nagrinėjimo mechanizmo veiksmingumo ir skaidrumo, FRONTEX pagrindinių teisių pareigūno vaidmens ir nepriklausomumo, įsipareigojimų pagrindinių teisių srityje laikymosi ir atskaitomybės;

14. primena Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) sprendimą dėl dviejų Valdančiosios tarybos sprendimų, kuriame EDAPP pabrėžė keletą priežasčių, įskaitant intensyvesnį asmens duomenų tvarkymą ir dalijimąsi jais, dėl kurių gali būti nesilaikoma Reglamento 2018/1725; pažymi, kad Agentūra parengė įgyvendinimo planą, skirtą EDAPP pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti; ragina Agentūrą toliau bendradarbiauti su EDAPP siekiant išspręsti visus neišspręstus klausimus;

15. palankiai vertina tai, kad rengiamas veiksmų planas, skirtas 2023 m. sausio mėn. Valdančiajai tarybai pateiktoje OLAF ataskaitoje iškeltiems klausimams spręsti; ragina Agentūrą visapusiškai spręsti OLAF ataskaitoje nurodytas problemas ir toliau teikti ataskaitas apie šiuo požiūriu padarytą pažangą; primena antrą OLAF vykdomą Agentūros valdymo praktikos tyrimą, kuris atliekamas praėjus vos devyniems mėnesiams po pirmo OLAF tyrimo užbaigimo; prašo nuodugniai patikrinti ir ištirti įtarimus dėl netinkamo elgesio; ragina Agentūrą užtikrinti visapusišką ir nuoširdų bendradarbiavimą su OLAF visais tyrimo etapais ir reguliariai pranešti Parlamentui apie tyrimo eigą ir rezultatus;

16. reiškia susirūpinimą dėl likusių neišspręstų teisinių bylų ir kritiką agentūros dalyvavimui vykdant žmogaus teisių pažeidimus, visų pirma apgręžimus prie ES išorės sienų, kurie neatitinka jos pačios taisyklių;

17. pažymi, kad Audito Rūmai šiuo klausimu atkreipė dėmesį į dalį, susijusią su netinkamai

apskaičiuotais Šengeno asocijuotųjų šalių įnašais; yra susirūpinęs, kad ES ir Šengeno asocijuotųjų šalių susitarimai, kurie yra jų įnašų į ES biudžetą apskaičiavimo teisinis pagrindas, yra neaiškūs ir juos galima skirtingai aiškinti, todėl Šengeno asocijuotųjų šalių įnašai yra mažesni – remiantis skaičiavimais, jie siekia apie 7 proc.; primena Agentūros atsakymą, kad šiai nustatytai Šengeno asocijuotųjų šalių įnašų apskaičiavimo praktikai pritaria Valdančioji taryba ir Komisija; ragina Komisiją išnagrinėti tuos susitarimus, nes vienos bendros automatinė įnašų į ES ir agentūros biudžetus nustatymo formulės nėra;

18. taip pat atkreipia dėmesį į antrą Audito Rūmų pastabų pastraipą, susijusią su finansinių ataskaitų tvirtinimu antrus metus iš eilės; atkreipia dėmesį į Agentūros atsakymą, kad finansinių ataskaitų nebuvo galima patvirtinti dėl trūkstamos informacijos, susijusios su Komisijai priklausančia IT sistema (misijų valdymo sistema), kuri teikia apskaitos duomenis;

19. ragina FRONTEX prioriteto tvarka visapusiškai įgyvendinti visas nepriimtas Europos audito ir tikrinimo įstaigų, visų pirma Europos Parlamento FRONTEX tikrinimo darbo grupės, Europos ombudsmenės, Audito Rūmų ir FRONTEX darbo grupės pagrindinių teisių ir teisinių operacijų operacinių aspektų, rekomendacijas, taip pat reikiamus veiksmus, kurie nurodyti OLAF ataskaitoje, pateiktoje atlikus atitinkamą tyrimą, ir ištaisyti visas joje nurodytas problemas; ragina Agentūrą sustiprinti dedamas pastangas ir imtis visų reikiamų veiksmų siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi ES standartų, visų pirma biudžeto ir finansų valdymo, pagrindinių teisių, organizacinės kultūros ir skaidrumo srityse.

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį nuomonės referentas pareiškia, kad, rengdamas šią nuomonę, iki jos priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
European Border and Coast Guard Agency (“FRONTEX”)

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima nuomonės referentas.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	23.1.2024
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 42 –: 12 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Jana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Cyrus Engerer, José Gusmão, Beata Kempa, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Anne-Sophie Pelletier, Bergur Løkke Rasmussen, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Andrus Ansip, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Marisa Matias, Caroline Nagtegaal

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

42	+
PPE	Magdalena Adamowicz, Hildegard Bentele, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Leopoldo López Gil, Janina Ochojska, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Maria Walsh, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Andrus Ansip, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Caroline Nagtegaal, Maite Pagazaurtundúa, Bergur Løkke Rasmussen, Róża Thun und Hohenstein, Jana Toom
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Isabel Santos, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa, Vincenzo Sofo
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík
The Left	Cornelia Ernst, José Gusmão, Marisa Matias, Anne-Sophie Pelletier

2	0
ID	Tom Vandendriessche
Verts/ALE	Damien Carême

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė